

INVESTEER IN RECREATIE & TOERISME

Bouw aan leefbare gemeenschappen en een sterke vrijetijdseconomie

KERNGETALLEN GELDERLAND

2024

4.955.000 verblijfgasten

Er verbleven bijna 5 miljoen gasten minstens 1 nacht

15.200.000 overnachtingen

Gezamenlijk verbleven zij 15,2 miljoen overnachtingen

84%

84% was binnenlandse gast

16% van de verblijfgasten was buitenlands

71.190 arbeidsplaatsen

In horeca, verblijfsrecreatie, attracties en evenementen

€5.300.000.000

Aan bestedingen

De recreatie- en toerismesector is van grote waarde voor elke Gelderse gemeente. Recreanten en toeristische ondernemers houden dorpen en steden levendig, versterken het buitengebied en dragen bij aan het behoud van lokale voorzieningen. Ondernemers investeren volop in duurzaamheid, innovatie en gastvrijheid. Daarmee levert de toerisme- en recreatiesector niet alleen economische waarde, maar ook maatschappelijke meerwaarde: een aantrekkelijke leefomgeving, gezondheid en ontspanning voor inwoners én een sterk imago van de gemeente. Die meerwaarde komt in belangrijke mate terecht bij de eigen bevolking: **80% van de bezoekers aan recreatie- en toeristische voorzieningen zijn inwoners** van de regio zelf, en slechts 20% toeristen. Investeren in deze sector is dus in de eerste plaats **investeren in de leefkwaliteit van uw eigen inwoners**.

Tegelijkertijd staat de sector onder grote druk. Ondanks goede bestedingen van bezoekers, hebben veel ondernemers moeite om het hoofd boven water te houden. De kosten stijgen fors – met name lonen (+37%), huur (+30%) en energie (+200%) – terwijl de prijzen voor gasten slechts met 20-25% zijn gestegen. Veel bedrijven kampen bovendien nog met (corona-gerelateerde) schulden. In zowel de horeca als de verblijfsrecreatie zijn zorgen over marges en toekomstbestendigheid urgent.

De regio's en gemeenten in Gelderland zijn gastvrij, maar die positie vraagt blijvende inzet. Gemeenten hebben een sleutelrol in het versterken van recreatie en toerisme als motor voor leefbaarheid, brede welvaart en duurzame gebiedsontwikkeling. Dat vraagt om visie, ruimte, samenwerking en investeringen. Dit manifest bevat tien concrete punten voor gemeentelijk beleid die bijdragen aan een vitale sector én aan aantrekkelijke, leefbare gemeenten voor inwoners en bezoekers.

Alle organisatie van het platform Gastvrij Gelderland

**HISWA
RECRON**
Het Rijkland van Watersport en Vrije Tijd

**Achterhoek
TOERISME**
STICHTING

toerisme | veluwe
arnhem
nijmegen
DESTINATIEMANAGEMENT,
ONTWIKKELING & MARKETING

**BUREAU
TOERISME**
Rivierenland

In 10 punten werken naar een vitale sector én aantrekkelijke, leefbare gemeenten voor inwoners:

1. Ruimte voor recreatie in omgevingsvisies

Zorg dat recreatie en toerisme een vaste plek krijgen in omgevingsvisies en ruimtelijke plannen. Reserveer voldoende fysieke ruimte voor recreanten om te ontspannen, bewegen en genieten van de omgeving. Maak daarnaast ontwikkelruimte mogelijk voor verblijfs-accommodaties en recreatiebedrijven, ook in buitengebieden, zodat de sector toekomstbestendig kan blijven.

2. Integreer recreatie en toerisme in maatschappelijke en ruimtelijke opgaven

Betrek de sector actief bij thema's als energietransitie, woningbouw, klimaatadaptatie, gezondheid, natuurbeheer en mobiliteit. Naast dat de recreatiesector economische waarde toevoegt, draagt recreatie ook bij aan maatschappelijke waarde en brede welvaart.

3. Zorg voor goede en veilige recreatieve routes

Investeer in veilige, toegankelijke en aantrekkelijke netwerken voor fietsen, wandelen, varen en paardrijden. Sluit deze aan op verblijfs-accommodaties, horeca, woonwijken en bezienswaardigheden. Zorg voor onderhoud, verbindingen en bewegwijzering.

4. Onderhoud en versterk toeristische basisinfrastructuur

Zorg voor kwalitatieve voorzieningen zoals informatiepunten, rustplekken, sanitaire voorzieningen, parkeergelegenheid en aantrekkelijk ingerichte entrees van natuurgebieden. Deze infrastructuur maakt recreatie laagdrempelig en aantrekkelijk. Zorg ook voor inclusiviteit door deze voorzieningen voor iedereen betaalbaar te houden.

5. Ruimte voor groei en vernieuwing

Sta nieuwe toeristische initiatieven toe waar ze passen, stimuleer verduurzaming en bied ruimte voor kwaliteitsverbetering van bestaande bedrijven. Maak procedures duidelijk en proportioneel, en vermijd onnodige belemmeringen.

6. Structurele ondersteuning voor regionale promotie

Werk samen met regionale marketingorganisaties en VVV's aan zichtbaarheid, spreiding en positionering. Gemeentelijke bijdragen aan marketing versterken lokale bedrijven en vergroten de aantrekkingskracht van de regio.

7. Wees terughoudend met lokale lasten en verminder regeldruk

Help ondernemers om weer een gezonde bedrijfsvoering te krijgen. Het aantal regels waar ondernemers aan moeten voldoen is te ver doorgeschoten. Kijk samen wat minder kan. Gebruik legeskosten, precario en toeristische heffingen niet om gaten in de gemeentelijke begroting te dichten. Maar zorg juist voor transparantie, maatwerk en herinvestering in de recreatiesector.

8. Ontwikkel toekomstgericht evenementenbeleid

Bied ruimte voor zowel kleinschalige als grotere evenementen die bijdragen aan levendigheid, cultuur, ontmoeting en seizoensspreiding. Verminder regeldruk en bied duidelijkheid in procedures en vergunningverlening.

9. Aandacht voor data en kennis in beleid

Gebruik ruimtelijke en toeristische data bij beleidsvorming, van beschikbare (multifunctionele) ruimte tot bezoekersaantallen en economische impact. Betrek ook regionale inzichten en benut de kennis van destiniemarketingorganisaties en onderzoeksinstituten. Onderbouw keuzes en volg ontwikkelingen – dat versterkt draagvlak en effectiviteit.

10. Faciliteren van lokale samenwerkingen

Versterk publiek-private samenwerking tussen ondernemers, maatschappelijke organisaties, onderwijs en gemeente. Faciliteer netwerken, gezamenlijke arrangementen en regionale ketens. Dit vergroot de samenhang en innovatiekracht van het aanbod.